
RIGSREVISIONEN

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Forsvarets
understøttelse af sine militære
operationer i Afghanistan

Marts
2013

revision
revision
revision

Opfølgning i sagen om Forsvarets understøttelse af sine militære operationer i Afghanistan (beretning nr. 17/2008)

12. marts 2013

RN 1103/13

1. I dette notat følger jeg op på sagen om Forsvarets understøttelse af sine militære operationer i Afghanistan, som blev indledt med en beretning i 2009.

Notatet indeholder følgende konklusion:

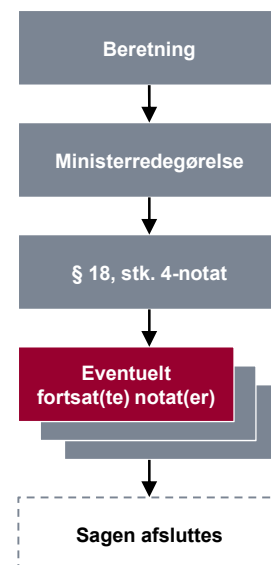
Forsvarsministeriet har på flere områder arbejdet på at forbedre sin understøttelse af de internationale operationer. Forsvaret har videreudviklet sin budgetmodel for de internationale operationer, iværksat tiltag for at imødekomme behovet for administrativ støtte til at gennemføre soldaternes uddannelse til de internationale operationer og iværksat procedurer for regnskabsaflæggelsen for samtækningsprojekterne i Afghanistan.

Jeg finder dette arbejde tilfredsstillende, og det er derfor min opfattelse, at denne del af beretningssagen kan afsluttes. Forsvarets implementering af budgetmodellen for de internationale operationer er dog stadig i gang. Jeg vil derfor i opfølgningen på beretningen om Forsvarets økonomistyring (8/2010) generelt følge Forsvarets implementering af den nye budgetmodel som en del af implementeringen af økonomistyringsstrategien.

Denne del af min konklusion bygger jeg på følgende:

- Forsvaret har udviklet en budgetmodel for de internationale operationer med det formål, at Forsvaret mere præcist og hurtigt kan opgøre omkostningerne til de internationale operationer og dermed skabe grundlag for en bedre økonomistyring og ledelsesinformation.
- Forsvaret har iværksat initiativer med henblik på at imødekomme behovet for administrativ støtte under uddannelsen til de internationale operationer. Bl.a. har Forsvaret etableret en særlig enhed, som skal støtte og aflaste de soldater, der skal udsendes, ved at varetage nogle af de administrative opgaver under soldaternes uddannelse til udsendelsen.
- Forsvaret og Udenrigsministeriet har udarbejdet en procedure for aflæggelse af regnskaber for samtækningsprojekter, og Forsvaret har overordnet set aflagt regnskaber til Udenrigsministeriet rettidigt i forhold til de nedskrevne procedurer.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Samtækningsprojekter er en del af indsatsen for at sammen tænke den civile og militære indsats i et krigsområde. Projekterne har til formål at forbedre lokalbefolkningens levevilkår.

Forsvaret har på flere områder arbejdet med at optimere genforsyningen til de internationale operationer. Forsvaret har bl.a. primo 2013 taget nye rapporter i brug, som skal vise forsyningssituationen, og har oplyst, at Forsvaret i 2012 har ryddet op i udestående bestillinger til Afghanistan. Da disse tiltag lige er iværksat, vil jeg fortsat følge Forsvarets brug af de nye rapporter og udviklingen i udestående bestillinger.

Jeg konstaterer, at der fortsat er mangel på specialister til de internationale operationer, og antallet af soldater, der har fået en midlertidig udnævnelse i forbindelse med udsendelsen til Afghanistan, tyder ligeledes på, at der stadig er væsentlige udfordringer med personelmangel til trods for Forsvarets igangsatte tiltag.

Jeg vil derfor fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Forsvarets brug af de nye rapporter, som viser forsyningssituationen, og udviklingen i de udestående bestillinger til Afghanistan
- personelsituationen for de internationale operationer.

I. Baggrund

2. Jeg afgav i september 2009 en beretning om Forsvarets understøttelse af sine militære operationer i Afghanistan. Beretningen handler om, hvordan Forsvaret understøtter sine militære operationer i Afghanistan gennem forsyning af de udsendte enheder og uddannelse af personel til operationen. Beretningen handler også om, i hvilken grad Forsvarsministeriet opfylder målene for internationale operationer i forsvarsforliget (2005-2009), og redegør for omfanget af det civil-militære samarbejde og samtækningsindsatsen i Afghanistan.

Beretningen viste, at Forsvarets opgørelse over de samlede omkostninger til internationale operationer var behæftet med usikkerhed. Beretningen viste endvidere, at Forsvaret havde uddannet og udsendt soldater til missionen i Afghanistan i overensstemmelse med Folketingets beslutninger, men at personelsituationen i Forsvaret var under pres, især på specialistområdet. Rigsrevisionen fandt, at Forsvaret samlet set løste forsyningsopgaven tilfredsstillende, men at Forsvaret på nogle punkter kunne løse opgaven mere effektivt. Endelig fandt Rigsrevisionen det positivt, at Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet havde udarbejdet årlige planer for den civile og militære indsats i Helmand med opstilling af mål.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at Danmark opfyldte NATO's målsætning fra 2008 om, at 50 % af et lands landtropper skulle kunne udsendes, og at det var tilfredsstillende, at Danmark allerede i 2007 kunne udsende 50,2 % af sine landtropper. Statsrevisorerne kritiserede, at Forsvaret ikke mere præcist kunne opgøre det faktiske resurseforbrug til internationale operationer. Statsrevisorerne konstaterede endvidere, at Forsvarets systemer kunne tilrettelægges, så de i højere grad understøttede forsyningsopgaven til de militære enheder i Afghanistan. Statsrevisorerne bemærkede, at hæren samlet set havde udsendt og uddannet det antal kompagnier, som var planlagt, men at Forsvaret i flere tilfælde havde haft vanskeligheder med at udpege og udsende personel til missionen i Afghanistan. Endelig bemærkede Statsrevisorerne, at de kompagnier, der skulle udsendes, manglede støtte til en lang række administrative opgaver i forberedelsesperioden.

Samtækningsindsatsen

Regeringen lancerede i 2004 samtækningsinitiativet i internationale operationer. Formålet med initiativet var at sikre maksimal effekt af de samlede nationale resurser, som anvendes i konfliktområder. En del af indsatsen er samtækningsprojekterne.

4. Som svar på beretningen afgav forsvarsministeren og udenrigsministeren en redegørelse til Statsrevisorerne i henholdsvis december 2009 og januar 2010. Heri oplyste forsvarsministeren, at han ville tage Rigsrevisionens og Statsrevisorernes anbefalinger til efterretning, og at anbefalingerne i fremtiden ville blive taget med i sagsbehandlingen i Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen. Udenrigsministeren fremhævede, at beretningen var et velkomment indspil til at fortsætte arbejdet med at sikre, at Danmarks indsats i Afghanistan bedst muligt bidrager til at fremme sikkerheden og udviklingen i landet.

5. På baggrund af ministerredegørelserne afgav Rigsrevisionen i februar 2010 et notat i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, hvori planerne for den videre opfølgning på beretningen fremgik. Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2008, s. 242-245. I notatet lovede jeg, at jeg ville følge udviklingen på følgende områder:

- videreudviklingen af Forsvarets budgetmodel
- arbejdet med at optimere genforsyningsprocessen, herunder udviklingen i leveringsstider, udleveringsgrader og udestående bestillinger
- personelsituationen for de internationale operationer
- tiltag for at imødekomme behovet for administrativ og uddannelsesmæssig støtte under uddannelsen
- regnskabsaflæggelsen for samtækningsprojekterne.

Med notatet afsluttede Rigsrevisionen sagen i forhold til udenrigsministeren.

6. I dette notat redegør jeg for resultaterne af min opfølgning.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Forsvarsministerens initiativer

7. I det følgende gennemgås Forsvarsministerens initiativer i forhold til de udestående punkter. Gennemgangen er baseret på møder med departementet, Forsvarskommandoen og de underliggende myndigheder. Gennemgangen er desuden baseret på redegørelser, dokumenter og brevveksling med departementet og Forsvarskommandoen.

Forsvarets budgetmodel

8. Beretningen viste, at Forsvaret havde opgjort de samlede omkostninger til internationale operationer i 2008 til 2,4 mia. kr., men at opgørelsen var behæftet med usikkerhed, som skyldtes den valgte omkostningsmodel.

Statsrevisorerne kritiserede, at Forsvaret ikke mere præcist kunne opgøre det faktiske resurseforbrug til internationale operationer.

Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Forsvarskommandoen var i gang med at udvikle Forsvarets budgetmodel. Heri indgik en revidering af de benyttede omkostningsfordelingsmodeller og en præcisering af, hvilke omkostninger der skulle henføres til internationale operationer.

9. Tabel 1 viser de samlede omkostninger til internationale operationer i perioden 2008-2012.

Tabel 1. Omkostninger til internationale operationer i perioden 2008-2012 (Mio. kr.)

2008	2009	2010	2011	2012 (1. halvår)
2.424	2.864,1	3.255,4	3.347,3	1.178 ¹⁾

¹⁾ Omkostningerne er opgjort pr. 1. juli 2012.

Kilde: Forsvarskommandoens årsrapport 2011.

Tabel 1 viser, at omkostninger til de internationale operationer i perioden 2008-2011 er steget. Dette skyldes en øget indsats på området, fx Forsvarets deltagelse i operationen i Libyen i 2011.

10. Forsvaret har oplyst, at der er sket en stigning i andelen af omkostninger, som Forsvaret kan henføre til det egentlige formål, herunder internationale operationer. Forsvaret kan i 2011 fordele 72 % af sine samlede omkostninger på 6 hovedformål, hvor internationale operationer er et af hovedformålene. De øvrige omkostninger, der ikke fordeles, er fx generel ledelse og administration samt støttevirksomhed.

11. Forsvarskommandoen har primo 2012 igangsat implementeringen af en ny budgetmodel for internationale operationer, og udsendte det endelige koncept, direktiver og retningslinjer ultimo 2012. Formålet med budgetmodellen for de internationale operationer er, at Forsvaret kan opgøre omkostningerne til internationale operationer mere præcist og hurtigere.

Som en del af arbejdet med budgetmodellen har Forsvaret primo 2011 iværksat en række tiltag. Bl.a. har Forsvaret forenklet registreringen i DeMars for at forbedre datakvaliteten og de økonomiske opgørelser. Derudover er Forsvarskommandoens årsprogram for 2012 blevet udbygget med omkostningsrammer for internationale operationer. Forsvarskommandoen har oplyst, at der med dette tiltag skabes en bedre sammenhæng i Forsvarets samlede rammedmelding, budgettering, opfølgning og rapportering på både udgifter og omkostninger.

Forsvaret har endvidere udarbejdet nye rapportskabeloner, som både Forsvarskommandoen og de underliggende myndigheder skal anvende. Formålet er at sikre, at alle økonomiske opgørelser foretages på samme grundlag og alene på baggrund af økonomiske data fra DeMars. Endelig afstemmer Forsvarskommandoen, de operative myndigheder og de funktionelle tjenester det økonomiske grundlag for operationerne løbende og forud for de internationale operationer.

12. Forsvarskommandoen har med den nye budgetmodel valgt fremadrettet at opgøre forbruget vedrørende internationaler operationer i henholdsvis meromkostninger og samlede omkostninger.

Meromkostningerne indeholder de samlede udgifter og aktivitetsbaserede omkostninger forbundet med internationale operationer fratrukket udgifter og aktivitetsbaserede omkostninger, som er en del af Forsvarets faste udgifter, og som Forsvaret ville have haft, hvis de udsendte ikke var blevet udsendt, men havde gennemført uddannelses- og øvelsesaktiviteter hjemme. De faste udgifter er fx løn til fastansat personel og brug af køretøjer. De samlede omkostninger er derimod et udtryk for, hvad den enkelte mission samlet set koster, når de faste omkostninger medregnes.

13. Jeg finder Forsvarets overstående tiltag tilfredsstillende. Forsvarets budgetmodel er blevet videreudviklet med henblik på at kunne opgøre omkostningerne til internationale operationer mere præcist og hurtigere, men implementeringen af budgetmodellen er dog stadig i gang. Jeg vil derfor i opfølgningen på beretningen om Forsvarets økonomistyring generelt følge Forsvarets implementering af den nye budgetmodel som en del af implementeringen af økonomistyringsstrategien.

Genforsyningen til de internationale operationer

14. Beretningen viste, at Forsvaret samlet set løste forsyningsopgaven tilfredsstillende, men at Forsvaret på nogle punkter kunne løse opgaven mere effektivt. Rigsrevisionen anbefalede derfor, at Forsvaret etablerede et bedre datagrundlag for at kunne styre og kontrollere genforsyningen, og at Forsvaret opstillede relevante mål for forsyningen. Rigsrevisionen anbefalede endvidere, at Forsvarets it-system i højere grad skulle understøtte forsyningen til de internationale operationer, og at Forsvaret burde forbedre uddannelsen af det udsendte forsyningspersonel.

Statsrevisorerne bemærkede, at Forsvaret havde en stor udfordring med at sikre tilstrækkelige forsyninger til de militære operationer i Afghanistan, og at Forsvarets systemer kunne tilrettelægges, så de i højere grad understøttede forsyningsopgaven, fx kontrollen med størrelsen af beholdninger og udestående leveringer.

Forsvarets data og systemunderstøttelse af genforsyningen

15. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse af 8. december 2009, at Forsvarets daværende måling af leveringstider ikke gav et billede af den samlede leveringstid, og at Forsvaret ville udvikle rapporter, som fremover kunne vise forsyningssituationen.

16. Forsvaret udarbejder fortsat beregninger af, om de ønskede leveringstider for det bestilte materiel til de forskellige enheder i forsyningskæden (udleveringsgrader) overholdes. I perioden 2009-2011 har opfyldelsen af de fastsatte leveringstider til enhederne været svingende, dog med en samlet stigning i opfyldelsen i perioden.

17. Forsvaret har med udgangspunkt i registreringer i DeMars udviklet en række nye rapporter, der skal vise genforsyningssituationen, herunder bl.a. udleveringsgrader og omlagring i forhold til internationale operationer. Rapporterne om omlagring vedrører bl.a. modtagelsestid, bestillinger i transit mv. mellem de enkelte lagre i forsyningskæden. Rapporterne var klar til at blive taget i brug primo 2013. Forsvarskommandoen oplyser, at der findes tilstrækkeligt datagrundlag i forhold til at understøtte og styre forsyningen i Forsvaret, herunder genforsyningen til Afghanistan.

18. Forsvarets har oplyst, at DANILOG (Det Danske Internationale Logistik Center) er overgået til LEAN-principper med henblik på at optimere genforsyningsprocessen. Dette indebærer, at DANILOG anvender nøgleindikatorer KPI (Key Performance Indicators) til at styre indkøb og måle leveringstider for lokalkøb i Danmark. Ved at anvende KPI har det været muligt at synliggøre problemområder, fx at udskille svagere leverandører, ligesom overskredne leveringsfrister er blevet taget i opløbet.

DANILOG (Det Danske Internationale Logistik Center) er en operativ enhed under Hærens Operative Kommando.

DANILOG indkøber og lagerfører forsyningsgenstande, som skal sendes til enhederne i Afghanistan.

DANILOG uddanner og udsender Det Nationale Støtteelement.

Rigsrevisionen har modtaget 2 eksempler på KPI-oversigter for genforsyning til enhederne i Afghanistan for maj og juli 2011 og maj og juli 2012. Oversigterne viser administrationstiden og leveringstiden fra leverandøren til modtagelsen ved DANILOG. Listerne indeholder både leveringer til Forsvaret i Danmark og leveringer til Afghanistan. Oversigterne viser, at den gennemsnitlige administrationstid i løbet af 1 år er nedbragt med ca. 2 dage, og at leverings-tiden ligeledes er nedbragt med ca. 2 dage. Det betyder, at det for de fleste bestillinger i maj og juli 2012 tager knap 8,5 dag fra modtagelsen af rekvisitioner, til varen er klar til afsen-delse fra depotet.

Oversigterne viser dog også, at flere bestillinger har en væsentligt længere ventetid end gennemsnittet. I oversigten fra maj og juli 2012 svinger ventetiden for disse bestillinger så-ledes mellem 26 dage og 118 dage, fra modtagelse af rekvisitioner til varen er klar til afsen-delse fra depotet. Forsvaret oplyser, at leverandøren ved de nævnte bestillinger ikke har levet op til sine forpligtelser, og Forsvaret derfor vil tage aftalerne op til fornyet overvejelse.

Mål for genforsyningen

19. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at Forsvaret opstillede relevante mål for forsyningen og målte den samlede leveringstid for det bestilte materiel. Forsvaret har oplyst, at Forsvaret med de værktøjer, der p.t. er til rådighed i DeMars, ikke kan måle den samlede leveringstid, og at Forsvaret heller ikke har opstillet mål for den samlede leveringstid.

20. Beretningen viste, at der var en større mængde bestillinger til Afghanistan, hvor den fastsatte leveringsdato var overskredet. Forsvaret har oplyst, at Forsvaret i februar 2012 manglede at få et overblik og få ryddet op i de udestående bestillinger, men at Forsvaret i løbet af 2012 har fået ryddet op i bestillingerne. Ved sanering af lagrene gennemgår Forsvaret alle bestillinger for at sikre, at der ikke ligger bestillinger på materiel, som ikke læn-gere er aktuelle. Forsvaret oplyser endvidere, at der ikke ligger overskredne bestillinger, som kan have operativ betydning, og at Forsvaret kan observere forbedringer i antallet af gennemførte bestillinger og behandlingstider.

Det er på baggrund af Forsvarets data på området ikke muligt for Rigsrevisionen at vurde-re, om antallet af udestående bestillinger, dvs. bestillinger, hvor den fastsatte leveringsdato er overskredet, er faldet eller steget siden beretningen blev afgivet i 2009.

Uddannelse på genforsyningsområdet

21. For at forbedre datagrundlaget for genforsyningen har Forsvarets Materieltjeneste gennemført uddannelse af personel på forsyningsområdet med henblik på at øge personellet færdigheder og forståelse for data. Endvidere er forsyningsdirektiver blevet udbygget med flere detaljer og større fokus på indsamling og håndtering af data. Endelig gennemfører DA-NILOG en række kontroller og stikprøver for at sikre, at data bliver korrekt anført i systemerne.

Forsvarskommandoen oplyser, at disse tiltag har betydet, at medarbejderne i dag er bedre uddannet end i 2009. Det har ikke været muligt for Forsvaret at opgøre effekten af tiltagene for at forbedre datagrundlaget, men der er ifølge Forsvaret fremskridt at spore, idet kontrollin-gen viser forbedringer.

Forsvarets øvrige initiativer for at optimere genforsyningen

22. Forsvaret har oplyst, at der er foretaget en række tiltag, som har optimeret genforsynin-gen af enhederne i Afghanistan.

23. Forsvaret oplyser, at flytningen af Det Nationale Støttelement fra Kandahar til Camp Ba-stion i 2010 generelt har været med til at effektivisere forsyningerne til Afghanistan, idet der er kommet et led mindre i forsyningskæden. Før blev alle forsyninger først fløjet til Kanda-har og derfra videre til Camp Bastion. Nu flyves forsyningerne direkte fra Danmark til Camp Bastion. Det Nationale Støttelement har i den forbindelse overtaget forvaltningen af alle

Forsyningsdirektiver skal supplere overord-nede vejledninger og krav på forsyningsom-rådet. Deres formål er bl.a. at give det nød-vendige grundlag for varetagelse af forsynings-tjenesten og skabe grundlag for at di-mensionere forsynings-behovet ved enhederne.

Direktiverne giver en detaljeret materiel-oversigt og anbefalinger om minimumsbeholdning af reservedele hos enhederne.

Det Nationale Støtteelement er placeret i Afghanistan og mod-tager forsyninger, som kommer fra Danmark. De læsser forsynin-gerne og sørger for at få dem transporteret ud til kampsoldaterne.

kampgruppens reservebeholdninger. Forsvaret har oplyst, at disse tiltag har betydet, at kampgruppen i Afghanistan er blevet aflastet, og at beholdningerne er blevet optimeret både størrelses- og placeringsmæssigt. Der er således sket en halvering af de administrative opgaver i forbindelse med omorganiseringen af genforsyningen, som har frigjort 15 stillinger.

24. Hærens Operative Kommando har omlagt lagerstyringen, bl.a. så alle bestillinger nu bestilles med det antal, som varerne ligger pakket med på lageret, så varerne ikke skal pakkes om. Hæren Operative Kommando har endvidere iværksat, at lagrene løbende saneres, dog mindst én gang om året. Ifølge Forsvaret er saneringen af lagre ikke direkte med til at optimere genforsyningen, men det optimerer lagrene. Den første lagersanering i maj 2012 ved det Nationale Støtteelement i Afghanistan frigjorde over 30 containere med materiel og reservedele, som der ikke længere var behov for.

25. Jeg finder det positivt, at Forsvaret på flere områder har arbejdet med at optimere forsyningen til de internationale operationer, herunder at Forsvaret har implementeret nye rapporter, som skal vise genforsyningssituationen, og har ryddet op i de udestående bestillinger til Afghanistan. Ibrugtagen af rapporterne og oprydningen i de udestående bestillinger er dog først blevet sat i værk for nylig, og jeg vil derfor følge Forsvarets brug af rapporterne og udviklingen i de udestående bestillinger til Afghanistan.

Personelsituationen for de internationale operationer

26. Beretningen viste, at personelsituationen i Forsvaret for de internationale operationer var under pres, især på specialistområdet.

Statsrevisorerne bemærkede, at hæren samlet set havde udsendt og uddannet det antal kompagnier, som var planlagt, og at Forsvaret løbende havde tilpasset uddannelsen af personel i forhold til de indhøstede erfaringer fra tidligere internationale operationer. Forsvaret havde dog i flere tilfælde haft vanskeligheder med at udpege og udsende personel til missionen i Afghanistan, primært på grund af personelmangel inden for befalingsmænd og specialistfunktioner som fx forsyning. Rigsrevisionen anførte i den forbindelse, at antallet af soldater, som fik en midlertidig udnævnelse, når de blev udsendt til Afghanistan, havde været stigende.

Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse af 8. december 2009, at der var for få specialister og befalingsmænd, og at Forsvaret ville uddanne flere ved implementeringen af forsvarsforliget 2010-2014 og oprette nye funktionsuddannelser inden for kritiske områder for at imødekomme behovet for personel.

27. Forsvaret oplyser, at der stadig er mangel på erfarne medarbejdere og specialister på alle niveauer. Forsvaret mangler specialister, fx elektromekanikere, finskytter og personel til infanterikampkøretøjer. Forsvaret oplyser, at Forsvaret siden 2009 har udsendt holdene til Afghanistan med enkeltstående vakancer, idet det ikke har været muligt at få besat ca. 3 % af stillingerne. Disse vakancer har ifølge Forsvaret ikke påvirket opgaveløsningen.

28. Forsvaret besluttede at øge produktionen på specialistuddannelsen ultimo 2010, hvorefter planlægningen af den øgede produktion gik i gang. Forsvaret har fra 2. halvår 2011 øget produktionen på specialistuddannelserne, så der nu uddannes flere specialister, og har iværksat, at der uddannes flere af de personelgrupper, som der er mangel på. Det er bl.a. oversergenter, seniorsergenter og kaptajner.

Forsvaret oplyser, at hæren på baggrund af den øgede produktion af personel nu i mindre grad end i 2009 er udfordret på personelområdet under løsningen af de internationale operationer.

29. Ved udsendelse til internationale operationer tildeler Forsvaret nogle soldater en midlertidig udnævnelse til en højere grad, end den de har, når de arbejder i Danmark. De mid-

lertidige udnævnelser sker dels for at tilpasse graderne til de allieredes soldaters grader, dels fordi Forsvaret ikke altid har en soldat, som har den formelle grad til at løse opgaven, men hvor hæren skønner, at soldaten besidder kvalifikationerne til at løse den konkrete opgave tilfredsstillende.

Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse af 8. december 2009, at de midlertidige udnævnelser bl.a. havde fundet sted med baggrund i mangel på personel, og at Forsvarskommandoen forventede, at andelen af midlertidige udnævnelser ville falde i takt med en forbedret personelsituation.

Forsvarets opgørelse af brugen af midlertidige udnævnelser viser, at Forsvaret i perioden 2009-2012 gør brug af midlertidige udnævnelser i samme omfang som på de udsendte hold i 2007-2008. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at den uændrede brug i andelen af midlertidige udnævnelser er en indikation på, at personelsituationen ikke er væsentligt forbedret, og at den øgede produktion af specialister endnu ikke har haft effekt på antallet af midlertidige udnævnelser. Forsvaret har oplyst, at den fulde effekt af de iværksatte tiltag forventes i løbet af en årrække, da den formelle udnævnelse af de ovennævnte personelgrupper kræver en periode med praktisk tjeneste.

Forsvaret har oplyst, at tallene for 2012 ikke fuldt ud kan sammenlignes med de foregående perioder, da sammensætningen af de udsendte hold er ændret, bl.a. er kampsoldater udskiftet med militært personel, der skal deltage i kapacitetsopbygning i missionsområdet.

Forsvarskommandoen fremhæver, at det udsendte personel altid vurderes at være fuldt tilstrækkeligt egnet til at varetage de opgaver, der følger med de stillinger, de bestrider i missionsområdet. Ellers ville de ikke blive udsendt. Forsvarskommandoen anfører endvidere, at der altid vil være et vist antal midlertidige udnævnelser, fordi personel med særlige egenskaber vurderes bedst egnet til at varetage visse konkrete stillinger og dermed udsendes i missionsområdet med en midlertidig grad.

30. Da Forsvaret fortsat har mangel på specialister og forventer en nedgang i andelen af de midlertidige udnævnelser som følge af de beskrevne tiltag på uddannelsesområdet, vil jeg fortsat følge udviklingen og Forsvarets tiltag for at forbedre personelsituationen for de internationale operationer.

Den administrative og uddannelsesmæssige støtte under uddannelsen

31. Beretningen viste, at uddannelsesforløbet kunne forbedres på en række områder. Bl.a. kunne Hærens Operative Kommando forbedre planlægningen og tilrettelæggelsen af uddannelsen og øge den administrative støtte til de kompagnier, der skulle udsendes.

Statsrevisorerne bemærkede, at de kompagnier, der skulle udsendes, i forberedelsesperioden manglede støtte til en lang række administrative opgaver.

Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelsen af den 8. december 2009, at Hærens Operative Kommando var ved at undersøge mulighederne for at imødekomme behovet for administrativ støtte under uddannelsen.

32. Forsvarskommandoen har oplyst, at Forsvaret nu har iværksat en række tiltag for at øge den administrative støtte under uddannelsen.

Først og fremmest har Forsvarets etableret 3 særlige enheder, som har til formål at støtte det personel, der skal udsendes. De 3 særlige enheder består af 13 personer, som skal planlægge og gennemføre dele af uddannelsen for det personel, der skal udsendes, og støtte dem i forbindelse med modtagelse af materiel og køretøjer til uddannelsen. Denne understøttelse betyder ifølge Forsvaret, at det personel, der skal udsendes, i størst mulig omfang bliver fritaget fra organisatoriske og administrative opgaver.

Derudover har Forsvaret etableret en it-mæssig understøttelse på området i relation til planlægningen og styringen. Fx har Forsvaret implementeret et særligt it-system, hvor bl.a. bookinger af uddannelsesfaciliteter og køretøjer til uddannelsen koordineres.

33. Jeg finder Forsvarets initiativer for at øge den administrative støtte til de kompagnier, der skal udsendes, tilfredsstillende, og det er min opfattelse, at dette punkt kan afsluttes.

Regnskabsaflæggelsen for samtækningsprojekterne

34. Beretningen viste, at Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet siden 2006 har øget fokus på den civile genopbygningsindsats i Helmand-provinsen, og Rigsrevisionen fandt det positivt, at ministerierne havde udarbejdet årlige planer for den civile og militære indsats i Helmand. Beretningen viste endvidere, at Forsvaret i begrænset omfang havde aflagt regnskab for samtækningsprojekterne i perioden 2006-2008.

Statsrevisorerne bemærkede, at Danmark havde øget forbruget til det civilt-militære samarbejde og samtækningsindsatsen i Helmand. Statsrevisorerne henstillede, at Forsvaret snarest aflagde regnskab for det samlede forbrug til samtækningsprojekterne.

35. Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen og Udenrigsministeriet udarbejdede medio 2009 procedurer og retningslinjer for at anvendelse af midlerne til samtækningsprojekter i Afghanistan. Formålet var bl.a. at sikre, at regnskabet blev aflagt rettidigt.

Rigsrevisionens undersøgelse viser, at Forsvaret har aflagt halvårslige regnskaber til Udenrigsministeriet i forhold til de nedskrevne procedurer, dog er 2 regnskaber aflagt med henholdsvis 1 uges og 2 måneders forsinkelse. Endelig blev den sidste regnskabsaflæggelse for 2011 udskudt i henhold til en aftale mellem Forsvaret og Udenrigsministeriet.

36. I forbindelse med omlægningen af det danske styrkebidrag i Afghanistan medio februar 2012 er det blevet besluttet, at samtækningsprojekterne skal ophøre. Det skyldes, at sammensætningen af styrkebidraget i Helmand er ændret, så at der ikke længere i samme omfang udsendes civile rådgivere og specialiserede soldater til at gennemføre projekterne i missionsområdet. Det endelige regnskab for samtækningsprojekterne er derfor aflagt i september 2012.

37. Jeg finder Forsvarsministeriets initiativer vedrørende regnskabsaflæggelsen tilfredsstillende, og det er min opfattelse, at dette punkt kan afsluttes.

III. Næste skridt i sagen

38. Jeg vil følge udviklingen på følgende områder:

- Forsvarets brug af de nye rapporter, som viser forsyningsituationen, og udviklingen i de udestående bestillinger til Afghanistan.
- personelsituationen for de internationale operationer.

Lone Strøm